

ETELÄ-KARJALA

ETELÄ-SAVO

KAINUU

POHJOIS-KARJALA

POHJOIS-SAVO

Itä-Suomen neuvottelukunta

Itä-Suomen hallitusohjelmatavoitteet 2015

Itä-Suomen hallitusohjelmataavoitteet 2015

Liikenne

Itä-Suomen liikennestrategia päivitetään talven ja kevään aikana 2014–2015. Hallitusohjelmataavoitteissa tukeudutaan liikenneasioissa Itä-Suomen liikennestrategiaan. Eduskunnan liikenneselonteoissa määritetyt hankkeet on toteutettava sellaisenaan ilman, että määritettyjen tavoitteiden ohi menee ylimääräisiä hankkeita, kuten kaavailtu Turun ja Helsingin välinen matka-ajaltaan tunnin kestävä junayhteys.

Itä-Suomen maakuntien mielestä:

- **Itä-Suomen liikennestrategian linjaukset ja siinä oleva hankelista tulee ottaa huomioon uusia liikennehankkeita suunniteltaessa.**
- **Kansainväliset yhteydet itään ja pohjoiseen on otettava keskeisiksi kehityskohteiksi**
- **Valtatie 5 on saatava osaksi TEN-T ydinverkkoa.**
- **Lentoliikenne maakuntiin on välttämätöntä maakuntien elinvoimalle ja yritysten toimintaedellytyksille.**
- **Alemman asteisen tieverkon rahoitukseen on taattava riittävä rahoitus esimerkiksi ohjaamalla Metsähallituksen tuloutuksesta osa (30 %) tieverkon kunnostamiseen.**

Elinvoimaiset alueet

Kansallista aluepolitiikkaa on aiemmin rahoitettu maakunnan kehittämisorjalla, joka kohdennettiin maakuntaohjelmien mukaisiin kehittämishankkeisiin. Maakunnan kehittämisorjalla rahoitettiin alueelle ja yhteisöille tärkeitä pienempiä valmistelu- ja käynnistyshankkeita. Ohjelmiin kohdentamatonta maakunnan kehittämisorjaa on leikattu rajusti viime vuosina ja vuoden 2015 valtion talousarviossa määräraha lakkautettiin kokonaan.

Maakuntajohtajien ja maakuntahallitusten puheenjohtajien syksyllä 2014 tekemän kannanoton mukaisesti koko maahan kehitetään parlamentaarisen valmistelun kautta alueiden omiin vahvuuksiin, tietämykseen ja erityispiirteisiin perustuva demokraattista aluehallintoa. Ratkaisun pohjaksi tarvitaan sekä valtio- että kuntahallinnon aluetason tehtäviä koskeva selvitys. Tavoitteena on myös monikerroksisen hallinnon keventäminen, erilaisten aluejakojen yhtenäistäminen ja paikallisen päätösvallan vahvistaminen.

Työllisyysperusteiden investointimäärärahojen laskiessa ja sisäilmaongelmista kärsivien koulujen korjausmäärärahan poistuessa, on EU:n rakennerahasto-ohjelman tulkinnoilla mahdollistettava myös laajemmin konkreettiset investoinnit.

Alueellistamisen kysymyksissä on huomioitava myös negatiivinen alueellistaminen, jossa pikku hiljaa maakunnista lopetetaan valtion työpaikkoja. Näiden kokonaismäärä on vuosien mittaan laskettuna huomattava.

Yritysten kuljetustukea on kehitettävä pitkien etäisyyksien kompensationsa. Yhtenä mallina tulisi arvioida Ruotsin mallin mukainen laaja-alaisempi logistiikkatuki.

Itä-Suomen maakuntien mielestä:

- **Valtion suunnitelmassa aluehallinnon kokonaisuudistusta on valtion toimintojen läsnäolon merkitys huomioitava alueellisesti. Ratkaisun pohjaksi tarvitaan sekä valtio- että kuntahallinnon aluetason tehtäviä koskeva selvitys.**
- **Maakunnan kehittämisraha ja työllisyysperusteinen valtion investointiavustus on palautettava aluekehittämisen työkaluksi.**
- **Maakunta on luonnollinen ja kansalaisille selkeän kokoinen alue, jonka puitteissa pystytään hyvin järjestämään ylikunnalliset toiminnot sekä valtion aluehallinto riittävän lähellä kansalaisia.**
- **Maakuntien vahvuuksia tukevaa alueellistamispolitiikkaa on jatkettava.**
- **Yritysten kuljetustukea on kehitettävä pitkiä etäisyyksiä kompensoivana tukimuotona.**
- **Kilpailukykyä heikentävää turhaa sääntelyä, kuten erilaisten lupien käsittelyä pidentävää byrokratiaa ja kohtuuttomia maksuja tulee karsia.**

Biotalous ja metsä kilpailukykytekijöinä

Metsä ja biotalouden kehitystä mahdollistetaan luomalla suomalaiselle metsäteollisuudelle tasapuoliset kilpailuedellytykset muun Euroopan kanssa muun muassa varmistamalla infrastruktuurin toimivuus, pidättäytymällä turhasta kehitystä ja kilpailukykyä heikentävästä sääntelystä sekä suuntaamalla T&K rahoituksesta entistä suurempi osa metsä- ja biotalouteen.

Infrastruktuuri, mukaan lukien alemman asteinen tieverkko on pidettävä sellaisessa kunnossa että se mahdollistaa biotalouden kilpailukykyisen kehittymisen. Alemman asteen tieverkon rahoitukseen on etsittävä uudenlaisia keinoja.

Metsäklusterin uusiutuminen on Itä-Suomelle keskeinen kysymys. Alueella on pidettävä huolta metsäteollisuuden toimintaedellytysten säilymisestä, mutta samalla luotava mahdollisuuksia uudentyyppisen liiketoiminnan kehittymiselle. Uusia mahdollisuuksia on muun muassa prosessien tehokkuuden parantamisessa, biotuotteiden valmistamisessa ja kehittämisessä, älykkäiden ja ympäristöystävällisten pakkausten kehittämisessä ja puurakentamisen uudistumisessa ja lisäämisessä. Metsään ja biotalouteen liittyvällä vientiorientoituneella teknologiateollisuudella (mm. metsäkoneet, energiaosaaminen) on suuri aluetaloudellinen merkitys.

Kaikkiin näihin osa-alueisiin liittyä kiinteästi tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan panostaminen, liiketoimintamahdollisuuksien kehittäminen sekä osaamisen ylläpitäminen ja lisääminen.

Itä-Suomen maakuntien mielestä:

- **Uusien energiamuotojen ja innovaatioiden edistämiseksi sääntelyä ja lupamenettelyä on nopeutettava ja joustavoitettava**
- **Biotalouden T&K rahoitus, työkalut, biojalostamoinvestoinnit ja tutkimusympäristöjen toimintaedellytykset on turvattava Itä-Suomessa**
- **Euroopan metsäinstituutin (EFI) valtion talousarviosta tulevaa perusrahoitusta on nostettava pysyvästi nykytasolta 1,5 miljoonaan euroon vuodessa.**

Koulutus ja osaaminen

Itä-Suomeen on muodostunut muun muassa maailman paras puu- ja biotalouden osaamiskeskittymä, jota tukee metsän kasvulle erinomaisesti sopivat luonnonolosuhteet. Puu- ja biotalouden osaamiskeskittymä rakentuu koulutus ja tutkimusympäristöstä, joka tukeutuu alueen yrityksiin, tutkimuslaitoksiin (mm. Luonnonvarakeskus, EFI), ammattikorkeakouluihin sekä Lappeenrannan teknilliseen yliopistoon ja Itä-Suomen yliopistoon. Korkeakoulutus yhdistettynä vahvaan ja monipuoliseen toisen asteen koulutukseen vahvistaa alueen kehittymistä edelleen sen omista lähtökohdista ja vahvuuksista.

Yliopistouudistuksen yhteydessä sovittiin yliopistojen taloudellisen aseman turvaamisen periaatteet, joista on pidettävä kiinni ja varmistettava yliopistojen tasavertaiset, tuloksellisuuden perustuvat mahdollisuudet osaamisperusteisen kasvun rakentamiseen.

Itä-Suomen maakuntien mielestä:

- **Koulutuksen alasajo Itä-Suomessa ei saa jatkua. Koulutuksen aloittamispaikkoja on oltava riittävästi maakuntien työmarkkinatarpeisiin ja valtakunnallisten koulutuksen erikoistumistehtävien hoitamiseen nähden.**
- **Maakuntien omista lähtökohdista toteuttavalla työvoimatarpeen ennakkoinnilla turvataan riittävän monipuolinen koulutustarjonta**
- **Yliopistouudistuksen yhteydessä sovituista periaatteista on pidettävä kiinni**
- **Koulutusviennin edellytyksien parantamiseksi on mahdollistettava lukukausimaksujen kerääminen EU- ja ETA-alueen ulkopuolisilta opiskelijoilta**

Kansainvälisyys

Kansainvälistyminen on avain talouden kasvulle ja kehitykselle myös Itä-Suomessa Yritysten viennin ja kansainvälistymisen edistämässä hyödynnetään muun muassa Team Finland – verkostoa. Toiminnan alueelliset resurssit on varmistettava, jolloin alueen yritysten ja yhteisöjen yhteistyöstä syntyvä toiminta tuottaa paikallista vaikuttavuutta. Samalla varmistetaan paremmin Pk-yritysten mahdollisuutta hyötyä kansainvälistymiseen pyrkivän toiminnan mahdollisuuksista.

Kansainvälistymisen edistämiseksi on kehitettävä uusi joustava rahoituskanava erityisesti pk-yritysten kansainvälistymisen tukemiseen. Kehysbudjettiin vuosille 2015 – 2018 esitetään uutta pysyvää määrärahaa, jolla tuetaan pk-yritysten asiantuntija- ja neuvontapalvelujen ostoa. Samalla on tehostettava liiketoimintaympäristössä tapahtuvien muutosten ja poliittisten riskien ennakointia ja raportointia myös PK-sektorin suuntaan.

Toiminnassa korostetaan cleantech sektoria, biotalouden alaa, matkailua, ICT-sektoria, arktisen osaamisen hyödyntämistä, hyvinvointialaa, elintarvikealaa sekä Venäjän teollisuuden ja palvelualan modernisoinnin tuomia mahdollisuuksia.

Itä-Suomen maakuntien mielestä:

- **Kansainvälistymiseen tähtäävän toiminnan alueelliset resurssit on varmistettava ja toiminnassa on otettava huomioon Pk-yritysten mahdollisuus hyötyä kansainvälisyyden mahdollisuuksista.**
- **Team Finlandin toiminnalle on oltava sellaiset resurssit, että se voi toteuttaa sille asetetut odotukset.**
- **Itä- ja Pohjois-Suomeen tuleva, osin muuta maata suurempi EAKR rahoitus ei saa vaikuttaa toimenpiteiden ja rahoituksen määrää alentavasti suhteessa muuhun Suomeen.**
- **Invest in Finland toimintaa kehittämällä luodaan mahdollisuuksia ulkomaisten investointien kohdentamisessa Suomeen.**
- **PK Yritysten pitkäkestoiset kansainvälistymis- ja T&K resurssit mahdollistavat uusien markkinoiden ja tuotteiden menestyksekkään kehittämisen**

Venäjä

Venäjän kasvavat markkinat ja ostovoima ovat tukeneet osaltaan myös Itä-Suomen kasvua viime vuosina. Matkailun ja vapaa-ajan asumisen merkitys on Itä-Suomelle erittäin suuri ja Rajaliikenteen sujuvuudella on keskeinen vaikutus. Alueella katsotaan pitkällä tähtäimellä Suomen ja Venäjän välisen kaupan ja matkailun olosuhteita. Tähän mennessä tehdyllä päätöksenteolla rajan infrastruktuuri kehittyi hyvin. Itä-Suomen kannalta on keskeistä että tulevaa hallitusohjelmaa valmisteltaessa pyritään katsomaan nykyisen kireän poliittisen tilanteen yli. Pakotteista on maailmantilanteen muuttuessa kyettävä nopeasti siirtymään normaaliin kanssakäymiseen.

Itä-Suomen maakuntien mielestä:

- **Turvataan ensisijaisesti olemassa olevien kansainvälisten rajanylityspaikkojen infrastruktuurin ja niille johtavien tieyhteyksien jatkokehittäminen tarpeita vastaavasti.**
- **Parikkalan rajanylityspaikan kansainvälistäminen toteutetaan 2018.**
- **Rajavartioloituksen ja Tullin resurssit rajaliikenteessä ja sen kehittämisessä on oltava riittävät.**
- **Viisumivapauden edistäminen, viisumien joustavuuden lisääminen, viisumin hinnan pienentäminen ja rajanylityksen helpottaminen ovat keskeisiä alueen taloutta tukevia toimenpiteitä.**
- **Nykyistä laajemmat mahdollisuudet venäjän opiskeluun on mahdollistettava Itä-Suomessa.**
- **Suomen on pyrittävä kaikin keinoin säilyttämään EU:n ja Venäjän raja-alueohjelmat.**

Matkailu keskeinen vientituote

Matkailijavirtojen lisääminen Suomeen vaatii matkailusektorin kehittämistyötä suhteessa matkailijavirtoihin ja lähtömaan erityispiirteisiin, matkailumaakuvan vahvistamista ja markkinoinnin tehostamista. Suomella on tulevaisuudessa oltava kunnollinen kansainvälinen matkailumarkkinointi ja brändi, jossa päävastuun kantaa Finpro ja omalta osaltaan Team Finland alueellisten toimijoiden tukemana ja alueelliset lähtökohdat huomioiden.

Itä-Suomen maakuntien mielestä:

- Suomen matkailumaakuvaa tulee vahvistaa ja erityisesti markkinointia Euroopassa ja Aasiassa tulee lisätä korostaen Itä-Suomen erityispiirteitä
- Luontomatkailun edellytyksiä parannetaan paitsi viestintää ja markkinointia kehittämällä, myös varmistamalla luontomatkailukohteiden kuten kansallispuistojen ja infrastruktuurin ja palveluverkoston toimivuus.
- Matkailun ja ihmisten liikkuvuuden turvaamiseksi on riittävä lentoliikenteen ja lentoasemien verkosto turvattava koko maassa. Tarvittaessa on käytettävä valtion omistajanohjauksen keinoja.
- Koulujen loma-aikojen siirtäminen heinä-elokuulle on selvitettävä